

دستورالعمل دادرسی مالیاتی

فصل یکم: اعتراض به برگ تشخیص

بند ۱- شرایط و نحوه اعتراض به برگ تشخیص

در مواردی که برگ تشخیص مالیات صادر و به مودی ابلاغ می شود، چنانچه مودی نسبت به آن معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصا یا به وسیله وکیل تام الاختیار خود به اداره امور مالیاتی و یا دبیرخانه هیأت های حل اختلاف مالیاتی ذیربط مراجعه و با تکمیل فرم های مخصوص و ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتبا تقاضای رسیدگی مجدد نماید.

بند ۲- تکلیف واحد مالیاتی در موارد ابلاغ قانونی برگ تشخیص مالیات

در صورتی که برگ تشخیص مالیات به دلیل عدم حضور مودی در نشانی قانونی یا استنکاف از دریافت آن و یا به هر دلیلی به صورت قانونی ابلاغ شده باشد، واحد مالیاتی مربوط مکلف است نسبت به ارسال پرونده به دبیرخانه هیأت ها (حداکثر ظرف مهلت یک هفته، پس از گذشت ۳۰ روز از تاریخ ابلاغ مزبور) اقدام نماید.

بند ۳- رسیدگی به اعتراض مودی نسبت به برگ تشخیص مالیات

اگر مودی اعتراض خود را به اداره امور مالیاتی ارائه کند، اداره مزبور مکلف است ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ مراجعه مودی به موضوع رسیدگی و به یکی از اشکال زیر اتخاذ تصمیم نماید:

الف: در صورتی که دلایل و اسناد و مدارک ابراز شده مودی از طرف اداره امور مالیاتی موثر در تعدیل درآمد مشمول مالیات تشخیص داده شود و نظر آن اداره مورد قبول مودی واقع شود مراتب مستدلا در ظهر برگ تشخیص منعکس و پس از امضاء مسئول مربوط و مودی با رعایت مقررات^۱، جهت صدور برگ قطعی (حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز) و انجام مراحل وصول مالیات به واحد مالیاتی مربوطه ارجاع می شود.

ب: اگر اداره امور مالیاتی دلایل ابرازی مودی را موثر در تعدیل درآمد مشمول مالیات تشخیص ندهد و نظر آن اداره مورد قبول مودی واقع شود مراتب مستدلا در ظهر برگ تشخیص منعکس و با امضاء مسئول مربوط و مودی با رعایت مقررات^۲، جهت صدور برگ قطعی (حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز) و انجام مراحل وصول مالیات به واحد مالیاتی مربوطه ارجاع می شود.

ج: اگر دلایل ابرازی مودی توسط اداره امور مالیاتی موثر در تعدیل درآمد مشمول مالیات تشخیص داده نشود و نظر آن اداره مورد قبول مودی واقع نگردد، مراتب مستدلا در ظهر برگ تشخیص منعکس و پس از امضاء رئیس اداره امور مالیاتی مربوط و مودی و ثبت آن، (حداکثر ظرف مدت ۵ روز) پرونده جهت درخواست تعیین وقت از دبیرخانه هیأت های حل اختلاف مالیاتی ظرف همین مدت و انجام امور قانونی بعدی به واحد مالیاتی مربوطه ارجاع می شود.

تبصره- در این مرحله مودی می تواند جهت احاله پرونده برای رسیدگی توسط هیأت های حل اختلاف مالیاتی فرم اعتراض مخصوص را تکمیل و حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز به دبیرخانه هیأت های مربوطه ارائه نموده و رسید دریافت دارد.

۱. به موجب دستورالعمل شماره ۵۱۴/۱۴۰۰/۲۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۶ عبارت «مسئول مربوط و مودی با رعایت مقررات» جایگزین عبارت «رئیس اداره امور مالیاتی مربوط و مودی و ثبت آن» در ردیف های بند (الف) و (ب) بند ۳ فصل یکم دستورالعمل دادرسی مالیاتی ابلاغی طی بخشنامه شماره ۱۱۷۳۰۰ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۳ شد.

۲. پاورقی شماره ۱ ملاحظه شود.

بند ۴- مشخصات برگ اعتراض

برگ اعتراض مودی باید بر روی فرم خاصی که به همین منظور تهیه شده و مشتمل بر موارد ذیل می باشد تنظیم شود:

الف - ۱- درخصوص اشخاص حقیقی:

نام و نام خانوادگی، نام پدر، شماره شناسنامه، محل صدور، شماره ملی، شماره اقتصادی و نشانی دقیق محل سکونت یا محل کار با ذکر کد پستی و تلفن تماس، نشانی الکترونیکی (حسب مورد)

الف - ۲- درخصوص اشخاص حقوقی:

نام شخص حقوقی، شماره و تاریخ ثبت، محل ثبت، شماره پرونده و شماره اقتصادی، شماره شناسایی ملی، نشانی قانونی، کد پستی ده رقمی، تلفن تماس، دورنگار و نشانی الکترونیکی (حسب مورد).

ب- منبع مالیاتی مورد اعتراض.**ج- اداره کل امور مالیاتی، اداره امور مالیاتی، واحد مالیاتی.****د- عملکرد سال یا سالهای مورد اعتراض به تفکیک هر سال با ذکر شماره و تاریخ برگ تشخیص یا برگ اجرایی.****ه- خواسته و اعتراض مودی به صورت مشروح و دقیق****و- تصاویر و اسناد و مدارکی که به پیوست اعتراض خود ارائه می نماید.**

ز- امضاء یا اثر انگشت مودی مالیاتی، یا وکیل تام الاختیار، یا دارندگان حق امضاء براساس آخرین تصمیمات مجمع عمومی مستند به روزنامه رسمی همراه با مهر اشخاص حقوقی.

بند ۵- نحوه تسلیم اعتراض

فرم اعتراض باید توسط مودی یا وکیل یا نماینده قانونی وی تنظیم گردیده و در قبال اخذ رسید حسب مورد به اداره امور مالیاتی یا دبیرخانه هیأت‌های مربوط تسلیم شود. اداره امور مالیاتی یا دبیرخانه هیأت‌ها مکلفند اعتراض مودی را در دفتر مربوط ثبت نموده و رسید ارائه نمایند.

تبصره- مودیان مالیاتی که اعتراض خود را از طریق پست سفارشی ارسال می نمایند تاریخ تسلیم اعتراضیه به پست، تاریخ تسلیم به مرجع مالیاتی ذیربط محسوب می گردد.

بند ۶- شرایط ارائه اسناد و مدارک همراه اعتراض

مودیان مالیاتی باید رونوشت یا تصویر خوانای مدارک خود را به پیوست فرم اعتراض ارائه نمایند برابری رونوشت یا تصویر اسناد و مدارک با اصل می بایست توسط دبیرخانه و یا اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی گواهی شود در صورتیکه رونوشت یا تصویر سند در خارج از کشور تهیه شده باشد برابری آن با اصل مدارک می بایست در دفتر یکی از سفارت خانه ها و یا کنسولگری های جمهوری اسلامی ایران گواهی شده باشد و چنانچه اسناد و مدارک استنادی به زبان فارسی نباشد پس از ترجمه آنها توسط مترجم رسمی دادگستری و تأیید مأمورین کنسولی جمهوری اسلامی ایران تسلیم شود در غیر اینصورت به مدارک ارسالی به سایر زبانها که بدون رعایت مفاد این ماده ارائه گردد در هیأت های حل اختلاف مالیاتی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

فصل دوم: وکیل و سایر اشخاص در حکم مودی مالیاتی

بند ۷- تسلیم مدارک دال بر سمت وکیل یا نماینده قانونی مودی به هیأت

هر گاه اعتراض مودی توسط وکیل یا نماینده قانونی او یا ولی یا وارث یا وصی و یا قیم به عمل آید تصویر مدارکی که اثبات کننده سمت وی باشد باید به پیوست آن ارائه گردد.

بند ۸- انتخاب وکیل و حدود اختیارات وی و تعلق حق تمبر

مودی می تواند وکیل خود را از بین وکلای دادگستری و یا سایر اشخاص به موجب سند رسمی تنظیمی انتخاب نماید. در این صورت می بایست حدود اختیارات وی صراحتاً در متن وکالتنامه احصاء شود.

تبصره ۱- حکم این ماده در خصوص تصریح حدود اختیارات نسبت به نماینده قانونی مودی نیز جاری خواهد بود.

تبصره ۲- حق تمبر موضوع ماده ۱۰۳ ق.م.م چنانچه محاسبه و پرداخت نشده باشد می بایست پس از محاسبه توسط کارشناس هیأت طبق ماده مذکور از سوی مودی پرداخت و رسید آن تسلیم دبیرخانه هیأت شود و در هنگام رسیدگی توسط اعضاء هیأت کنترل گردد.^۳

بند ۹- اشخاص مجاز به حضور در هیأت

اشخاص مجاز به حضور در هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی عبارتند از:

شخص مودی (درمورد اشخاص حقوقی صاحبان امضاء مجاز با ارائه تصویر آخرین روزنامه رسمی)،

وکیل مودی با ارائه وکالت نامه رسمی،

وارث، کارمند حقوق بگیر اشخاص حقوقی با همراه داشتن معرفی نامه از شخص حقوقی با تأیید واحد مالیاتی مربوط. (با ارائه مدارک جهت تشخیص هویت نامبردگان)^۴

مشاوران رسمی مالیاتی دارای کارت عضویت معتبر جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران با ارائه برگه نمایندگی قانونی مالیاتی^۵

بند ۱۰- منع وکالت کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور و محدودیت های قانونی نمایندگان بندهای ۲ و ۳ هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی:

کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور در دوره خدمت یا آمادگی خدمت نمی توانند به عنوان وکیل یا نماینده مودی در جلسات هیأت های حل اختلاف مالیاتی حاضر شوند. در مورد نمایندگان بندهای ۲ و ۳ هیأت های حل اختلاف مالیاتی، وکالت یا ارائه مشاوره توسط این اعضا بلامانع است. در پرونده هایی که این افراد به عنوان وکیل یا نماینده مودی فعالیت نمایند یا خدمات مشاوره ارائه کنند، نمی توانند به عنوان نمایندگان بندهای یاد شده ناظر بر همان پرونده تعیین شوند.^۶

۳. به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۵۲۹۱۴۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۲ صادره از هیأت تخصصی مالیاتی، بانکی دیوان عدالت اداری، شکایت از بندهای ۸ و ۹ این دستورالعمل رد شد. دادنامه مذکور طی بخشنامه شماره ۲۱۲/۶۰۴۷/ص مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۲ مدیرکل دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی ارسال شد.

۴. پاورقی شماره ۳ ملاحظه شود.

۵. به موجب بخشنامه ۲۰۰/۹۷/۳۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۱۲ رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور، متن فوق به بند ۹ این دستورالعمل اضافه شد.

۶. به موجب دستورالعمل شماره ۲۰۰/۱۴۰۳/۵۱۲ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۵ رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور، بند ۱۰ این دستورالعمل اصلاح شد.

بند ۱۱- موارد خودداری از رسیدگی توسط اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی

اعضاء هیأت حل اختلاف مالیاتی، در موارد زیر باید از رسیدگی خودداری نمایند همچنین مودی یا نماینده اداره امور مالیاتی نیز، می‌تواند رد عضو یا اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی را درخواست نماید:

الف- قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی با مودی.

ب- عضو یا اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی، قیم یا مخدوم مودی باشند و یا مودی مباشر یا متکفل امور عضو هیأت یا همسر او باشد.

ج- عضو هیأت یا همسر یا فرزند او، وارث مودی باشد.

د- عضو هیأت -پیش‌تر- در موضوع اعتراض مودی به عنوان عضو یا کارشناس یا گواه یا مأمور مالیاتی اظهار نظر کرده باشد.

ه- بین عضو هیأت حل اختلاف مالیاتی و مودی و یا همسر یا فرزند آن‌ها دعوی حقوقی یا کیفری مطرح باشد و یا پیش‌تر مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم دو سال نگذشته باشد.

و- وجود رابطه شراکت بین عضو هیأت حل اختلاف مالیاتی با مودی و چنانچه، مودی شخص حقوقی باشد، سهامدار، نماینده، یا عضو هیأت مدیره یا مدیر عامل یا بازرس قانونی بودن اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی مانع از رسیدگی آنها خواهد بود.

ز- عضو هیأت یا همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطروحه یا مورد رسیدگی باشند.

- در موارد یاد شده، عضو هیأت با صدور قرار خودداری از رسیدگی، با ذکر جهت قانونی آن، از امور هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی ذریبط درخواست می‌نماید تا عضو دیگری را که از موارد خودداری رسیدگی به دور باشد برای رسیدگی معرفی نماید. چنانچه، به هر دلیل قانونی امکان تعیین اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی میسر نباشد، پرونده برای رسیدگی به نزدیک‌ترین هیأت حل اختلاف مالیاتی شهر یا محلی که با محل مزبور در محدوده یک استان باشد ارجاع می‌شود.

فصل سوم: برگ دعوت هیأت (تعیین، تغییر و ابلاغ وقت رسیدگی، ارسال پرونده)**بند ۱۲- تنظیم برگ دعوت در سه نسخه**

برگ دعوت تعیین وقت شده هیأت حل اختلاف مالیاتی در سه نسخه تنظیم، که نسخه دوم پس از ابلاغ به مودی جهت اعلام تعیین زمان تشکیل هیأت به امور مالیاتی مربوط ارسال می‌گردد.

بند ۱۳- تعیین وقت هیأت

دبیرخانه هیأت حل اختلاف مالیاتی مکلف است حداکثر ظرف مدت ۵ روز پس از دریافت اعتراض مودی نسبت به تعیین وقت و ابلاغ برگ دعوت مربوط که متضمن تعیین زمان و مکان و ساعت تشکیل هیأت است اقدام نماید.

متن قبل از اصلاح بند ۱۰:

«بند ۱۰- منع وکالت اعضاء هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور:

کارمندان وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور در دوره خدمت یا آمادگی خدمت و اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی نمی‌توانند به عنوان وکیل یا نماینده مودی در جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی حاضر شوند.»

بند ۱۴- ابلاغ وقت رسیدگی به مودی با رعایت حداقل فاصله زمانی

وقت رسیدگی هیأت حل اختلاف مالیاتی در مورد هر پرونده، جهت حضور مودی یا نماینده وی و نیز اعزام نماینده اداره امور مالیاتی توسط دبیرخانه هیأت های حل اختلاف مالیاتی به آنها ابلاغ می گردد. (فاصله تاریخ ابلاغ و روز تشکیل جلسه هیأت نباید کمتر از ۱۰ روز باشد مگر به درخواست مودی و موافقت امور هیأت حل اختلاف مالیاتی، بدیهی است روز ابلاغ و روز اقدام جزء مدت محسوب نمی شود).

بند ۱۵- اطلاع تاریخ تشکیل جلسه به اعضاء هیأت

دبیرخانه هیأت حل اختلاف مالیاتی موظف است، پس از تعیین وقت، تاریخ تعیین شده را حداکثر تا یک هفته قبل از تشکیل جلسه جهت حضور اعضاء کتبا به اطلاع آنان برساند.

تبصره- هرگاه مودی طی درخواست کتبی و جداگانه برابر فرم مربوط، تقاضای رسیدگی خارج از نوبت بنماید با موافقت مسئول امور هیأت های حل اختلاف مالیاتی، رسیدگی خارج از نوبت توسط هیأت حل اختلاف مالیاتی صورت خواهد پذیرفت.

بند ۱۶- ابلاغ وقت رسیدگی به وراث در صورت فوت مودی

در صورت فوت مودی کلیه حقوق و تکالیف مربوط به چگونگی رسیدگی به اعتراض مودی به وراث او منتقل می شود در این صورت اوقات رسیدگی هیأت باید به همه وراث ابلاغ شود. عدم حضور وراث، وکیل یا نماینده قانونی آنها مانع از رسیدگی هیأت نمی باشد.

تبصره- در موارد فوت یا عزل و استعفاء وکیل یا ممنوعیت از وکالت وکیل، رسیدگی به اعتراض مودی به تأخیر نخواهد افتاد.

بند ۱۷- تجدید وقت جلسات هیأت

- هر گاه به هر علتی هیأت حل اختلاف مالیاتی در وقت مقرر تشکیل نگردد لازم است ظرف مدت یک هفته، وقت جلسه بعدی به مودی و واحد مالیاتی ابلاغ شود.

بند ۱۸- تغییر زمان جلسه رسیدگی

تعویق زمان جلسه رسیدگی هیأت، بنا به درخواست کتبی مودی برابر فرم مربوط و با تسلیم مدارک و دلایل موجه، پس از بررسی مسئول دبیرخانه هیأت حل اختلاف مالیاتی فقط برای یک بار مجاز خواهد بود. (در موارد استثناء تمدید مهلت رسیدگی منوط به موافقت مدیر کل مربوطه خواهد بود).

تبصره- حکم این ماده شامل مواردی که عدم تشکیل جلسه هیأت حل اختلاف مالیاتی به دلیل عدم رعایت تبصره ۱ ماده ۲۴۴ ق.م.م باشد، نخواهد بود.

بند ۱۹- مهلت ارسال پرونده به هیأت حل اختلاف

اداره امور مالیاتی ذیربط مکلف است ظرف مدت ۷۲ ساعت قبل از تشکیل جلسه پرونده را متضمن معرفی نماینده اداره جهت شرکت در هیأت به انضمام ادله قانونی در پاسخ به اعتراض مودی کتبا در قبال اخذ رسید به دبیرخانه هیأت حل اختلاف مالیاتی تسلیم نماید.

بند ۲۰- نقص در پرونده

قبل از تشکیل جلسه هیأت حل اختلاف مالیاتی، بررسی لازم توسط دبیرخانه صورت گرفته و چنانچه موارد نقص در پرونده مشاهده شود، پرونده مذکور بدون طرح در هیأت حل اختلاف مالیاتی، به قسمت مربوط ارسال، تا نسبت به رفع نقص و اعاده آن اقدام لازم صورت پذیرد.

بند ۲۱- تشکیل جلسه خارج از وقت اداری

جلسات هیأت با توجه به حجم کار و بنا به ضرورت و کسب موافقت دفتر نظارت بر هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی می‌تواند خارج از وقت اداری تشکیل شود.

فصل چهارم: قرار (رسیدگی، تجدید دعوت، تأمین و ...)**بند ۲۲- صدور قرار رسیدگی و مهلت اجرای آن**

هرگاه به دلیل نقص در رسیدگی یا لزوم بررسی اسناد و مدارک نزد اشخاص ثالث یا کثرت اسناد و مدارک ارائه شده، هیأت حل اختلاف مالیاتی قرار کارشناسی صادر نماید، مجری یا مجریان قرار مکلفند حداکثر ظرف مدت یکماه نسبت به رسیدگی به پرونده مزبور و اجرای کامل موارد مورد درخواست هیأت اقدام لازم معمول و مراتب را جهت اتخاذ تصمیم نهایی گزارش نمایند.

تبصره- چنانچه اجرای قرار مذکور ظرف مهلت تعیین شده امکان پذیر نباشد موضوع توسط مجری قرار به دبیرخانه هیأت‌ها منعکس و این مدت حداکثر تا ۲ ماه توسط هیأت قابل تمدید می‌باشد.

بند ۲۳- لزوم پاراف ظهر گزارش مجریان قرار توسط هیأت صادر کننده

دبیرخانه هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی مکلف است پس از وصول گزارش مأموران مجری قرار، گزارش یاد شده را جهت کسب نظر به هیأت صادر کننده قرار ارسال نماید. چنانچه هیأت مذکور، گزارش تنظیم شده را کافی به مقصود دانست پس از پاراف ذیل آن مراتب جهت دعوت از مودی به دبیرخانه هیأت‌ها ارسال تا مطابق با بند ۱۴ دستورالعمل جاری اقدام گردد در غیر اینصورت با اعلام کتبی ذیل گزارش مربوطه، موارد به کارشناس مجری قرار جهت رفع نقص و اعاده آن ارجاع می‌گردد که در اینگونه موارد پانزده روز به مدت مندرج در بند ۲۲ دستورالعمل جاری اضافه خواهد شد.

بند ۲۴- شرایط درخواست کارشناس رسمی دادگستری توسط مودی

در صورتی که مودی مالیاتی به نحوه ارزیابی داریی‌ها از سوی واحد مالیاتی ذیربط معترض باشد می‌تواند، برابر فرم مربوطه، اعتراض و درخواست استفاده از خدمات کارشناس رسمی دادگستری را با قبول هزینه آن به دبیرخانه هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی اعلام دارد.

تبصره- دبیرخانه هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی موظف است ضمن ثبت درخواست مودی و تعیین کارشناس رسمی دادگستری و اخذ گزارش کارشناس رسمی حداکثر ظرف مدت زمان ۶۰ روز، نسبت به احاله پرونده به هیأت حل اختلاف مالیاتی جهت صدور رأی اقدام نماید.

بند ۲۵- تسلیم رونوشت گزارش رسیدگی و اجرای قرار به مودی

در صورت درخواست کتبی مودی، یا وکیل یا نماینده قانونی وی، اداره امور مالیاتی یا هیأت حل اختلاف مالیاتی موظف است حسب مورد رونوشت جزئیات گزارش را که مبنای صدور برگ تشخیص قرار گرفته است و همچنین گزارش اجرای قرار را به وی اعلام نموده و هرگونه توضیحی را که در این خصوص بخواهد به او بدهند.

تبصره- چنانچه رسیدگی هیأت حل اختلاف مالیاتی منجر به صدور قرار اعم از رسیدگی یا رفع نقص شود ابلاغ نسخه ایی از قرار صادره جهت اطلاع مودی الزامی می‌باشد.

بند ۲۶- شرایط صدور قرار تأمین مالیاتی قبل از قطعی

در مواردی که مالیات مودی هنوز قطعی نشده یا مراحل اجرایی آن طی نشده است و بیم تفریط مال یا اموال از طرف مودی به قصد فرار از پرداخت مالیات می رود، اداره امور مالیاتی باید با ارائه دلایل کافی از هیأت حل اختلاف مالیاتی قرار تأمین مالیات را بخواهد و در صورتی که هیأت صدور قرار را لازم تشخیص دهد ضمن تعیین مبلغ، قرار مقتضی صادر خواهد کرد.

بند ۲۷- مسئولیت متقاضی قرار تأمین مالیات

در صورتی که قرار تأمین اجراء گردد و مودی به موجب رأی قطعی هیأت یا سایر مراجع ذیصلاح مستحق پرداخت مالیات نباشد و برابر قرار تأمین صادره متحمل خسارتی گردد، اداره امور مالیاتی متقاضی قرار تأمین، برابر قوانین و مقررات مربوط، مسئول و پاسخگو خواهد بود. و متخلف مورد تعقیب انتظامی مالیاتی قرار خواهد گرفت.

فصل پنجم: رای هیأت (کیفیت، مشخصات، شرایط صدور، اصلاح)

بند ۲۸- کیفیت آراء صادره

رأی هیأت حل اختلاف مالیاتی بایستی متضمن اظهارنظر موجه و مدلل نسبت به اعتراض مودی بوده، و در صورت اتخاذ تصمیم به تعدیل درآمد مشمول مالیات، جهات و دلایل آن توسط هیأت در متن رای قید شود.

بند ۲۹- مشخصات آراء صادره

رأی صادره از هیأت های حل اختلاف مالیاتی باید حاوی نکات ذیل باشد:

الف- شماره رأی با ذکر تاریخ و شماره پرونده

ب- مشخصات مودی مالیاتی و نشانی وی

ج- منبع مالیاتی مورد اعتراض

د- سال مورد اعتراض (سال مورد رسیدگی)

هـ- خلاصه اظهارات مودی و مأمور مالیاتی

و- کد ملی و کد پستی مودی

ز- ذکر اصول و مواد قانونی مورد استناد در رأی

ح- مأخذ درآمد مشمول مالیات یا مأخذ محاسبه مالیات مورد مطالبه و مورد رای به عدد و حروف

ط- مشخصات و سمت اعضای هیأت رسیدگی کننده به همراه امضای آنها

ی- قید نظر اقلیت در متن رأی

بند ۳۰- خودداری از صدور آراء عام و کلی

هیأت های حل اختلاف مالیاتی موظفند به اختلافات مالیاتی طبق قانون مالیات های مستقیم و سایر قوانین و مقررات موضوعه رسیدگی نموده و رأی مقتضی صادر نمایند و در مورد جزئیات اعتراض به طور مشخص تعیین تکلیف نموده و از صدور آراء عام و کلی خودداری نمایند.

سازمان امور مالیاتی کشور

بند ۳۱- شرایط صدور رای یا قرار رسیدگی

هیأت حل اختلاف مالیاتی پس از ختم رسیدگی و با توجه به محتویات پرونده و ادله موجود در همان جلسه مبادرت به صدور رای می نماید، مگر اینکه انشاء رای متوقف به تمهید مقدماتی باشد که در این صورت با صدور قرار، پرونده جهت مهیا شدن برای صدور رای به مجریان قرار تحویل می گردد.

بند ۳۲- نحوه اصلاح اشتباه در مأخذ مالیات رای صادره

هرگاه در تنظیم و نوشتن رای هیأت حل اختلاف مالیاتی، اشتباهی در محاسبه مأخذ مشمول مالیات یا درآمد مشمول مالیات مورد رای صورت گیرد، **قبل از صدور برگ اجرایی^۷**، هیأت رأساً به درخواست مودی یا اداره امور مالیاتی مربوط به موضوع رسیدگی و رای را تصحیح می نماید، رای اصلاحی به مودی ابلاغ خواهد شد. تسلیم رای اصلی بدون رای اصلاح شده ممنوع می باشد. آن بخش از حکم موضوع رای که مورد اشتباه نبوده در صورت قطعیت اجراء خواهد شد.

بند ۳۳- مهلت ارسال رای صادره به اداره امور مالیاتی

دبیرخانه هیأت مکلف است رای صادره را حداکثر ظرف مدت ۴۸ ساعت از تاریخ صدور به مودی ابلاغ و نسخه ای از رای ابلاغ شده را به اداره امور مالیاتی ذیربط ارسال نماید.

تبصره ۱- آراء صادره در چهار برگ و با امضاء کلیه اعضاء مناط اعتبار می باشد.

تبصره ۲- اداره امور مالیاتی و دبیرخانه هیأت نمی توانند پیش از امضاء رای یا قرار توسط اعضای هیأت، آن را به مودی و یا سایر اشخاص تسلیم و یا ابلاغ کنند. در صورت تخلف، مرتکب برای تعقیب انتظامی به دادستانی انتظامی مالیاتی معرفی خواهد شد.

بند ۳۴- لزوم صدور رای در موارد استرداد اعتراض

هیأت حل اختلاف مالیاتی در صورت تقاضای استرداد اعتراض یا قبول مالیات مطالبه شده از سوی مودی در جلسه هیأت، می بایست رای مقتضی مبنی بر تأیید درآمد مشمول مالیات را صادر نماید.

بند ۳۵- شرایط موکول نمودن صدور رای به اثبات ادعایی دیگر توسط مودی

هر گاه رسیدگی به اعتراض مودی در گرو رسیدگی به پرونده مالیاتی دیگری باشد هیأت می تواند با صدور قرار رسیدگی و تجدید وقت، رسیدگی به اعتراض مودی را به بعد از اعلام نظر کارشناسی موکول نماید. و چنانچه رسیدگی به اعتراض مودی منوط به اثبات ادعایی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت مرجع دیگری است، رسیدگی به اختلاف تا اتخاذ تصمیم از مرجع صلاحیت دار متوقف می شود. در این مورد مودی مالیاتی مکلف است ظرف یکماه در مرجع صالح اقامه دعوی نموده و رسید آن را به دبیرخانه هیأت حل اختلاف مالیاتی تسلیم نماید، در غیر اینصورت خواسته مودی به موجب قراری توسط هیأت حل اختلاف مالیاتی رسیدگی می شود و رای مقتضی صادر می گردد.

فصل ششم: در مقررات مختلفه هیأت**بند ۳۶- صدور اوراق مالیاتی جداگانه**

۷. به موجب دادنامه شماره ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۲۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، عبارت فوق از تاریخ تصویب ابطال گردید. دادنامه مذکور طی بخشنامه شماره ۲۱۰/۲۲۹۱۵/ص مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۶ ارسال شده است.

صدور اوراق مالیاتی به نام افراد متعدد در یک برگ صحیح نمی باشد. در اینگونه موارد باید برای هر مودی برگ جداگانه صادر و به نشانی اعلام شده از طرف مودی ابلاغ گردد.

بند ۳۷- شرط رسمیت جلسات هیأت

جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی با حضور هر سه عضو هیأت رسمی است، لذا در صورت عدم حضور هر یک از نمایندگان مذکور مراتب می بایست ذیل صورتجلسه قید شده و پرونده جهت تعیین وقت مجدد عودت شود. رای هیأت‌های مزبور با اکثریت آراء، قطعی و لازم الاجرا است، لیکن نظر اقلیت باید در متن رای قید گردد.

تبصره- تشکیل جلسات هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی نسبت به عملکرد سنوات قبل از اصلاحیه ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ ق.م.م از نظر نحوه تعیین اعضاء و تشریفات اداری مربوط به رسمیت جلسات مطابق با قانون پس از اصلاحیه خواهد بود. بدیهی است حذف مقررات ماده ۲۴۷ و تبصره های آن در خصوص هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر سالب حقوق مودیان مالیاتی اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به پرونده های مربوط به عملکرد قبل از تاریخ اجرای اصلاحیه مذکور نمی باشد.

بند ۳۸- شرط انتخاب اعضای هیأت

اعضای هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی و مجریان قرار کارشناسی نباید سابقه هیچگونه اظهار نظری در مقام یکی از مأموران مالیاتی در خصوص پرونده مودی داشته باشند.

بند ۳۹- تکلیف ادارات مالیاتی که هیأت مستقل ندارند

امور مربوط به هیأت ها در ادارات امور مالیاتی که هیأت حل اختلاف مالیاتی مستقل ندارند از نظر تعیین وقت و سایر موارد ارجاعی به هیأت، بر عهده رئیس امور مالیاتی ذیربط می باشد.

بند ۴۰- طرح دو پرونده مرتبط به هم در یک هیأت

چنانچه دو پرونده مرتبط به هم، مربوط به یک مودی در دو هیأت ذیصلاح مطرح باشد بنا به تقاضای مودی و عدم وجود منع قانونی، رسیدگی لازم در یک هیأت صورت می گیرد.

بند ۴۱- مرجع رسیدگی به اقدامات اجرایی سازمان امور مالیاتی کشور

مرجع رسیدگی به پرونده های مالیاتی که به اداره وصول و اجراء ارجاع گردیده و مودی نسبت به اقدامات اجرایی و یا به اجراء گذاردن مالیات قبل از قطعیت شکایت دارد، هیأت حل اختلاف مالیاتی موضوع ماده ۲۱۶ ق.م.م می باشد.

بند ۴۲- مطالبه مالیات از غیر مودی

پس از صدور و ابلاغ برگ تشخیص مالیات چنانچه برابر ادعای مودیان مالیاتی، مطالبه مالیات از غیر مودی صورت گرفته باشد با تسلیم اعتراض مودی، در صورتیکه امکان رسیدگی تشخیص و مطالبه مالیات از مودی واقعی با رعایت مواد ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم وجود داشته باشد موضوع توسط رئیس امور مالیاتی مربوطه در مهلت مقرر در ماده ۲۳۸ قانون مذکور مورد رسیدگی و حل و فصل قرار می گیرد در غیر این صورت با ارجاع پرونده از سوی رئیس امور مالیاتی مربوط، در اجرای تبصره ماده ۱۵۷ قانون مالیات‌های مستقیم، پرونده در هیات حل اختلاف مالیاتی مورد رسیدگی قرار می گیرد.

بند ۴۳- مرجع تصویب دستورالعمل

این دستورالعمل در ۴۳ بند و ۱۳ تبصره توسط معاونت فنی و حقوقی سازمان تنظیم و پیشنهاد شده که در اجرای ماده ۵۴ آئین نامه ماده ۲۱۹ قانون مالیاتهای مستقیم به تصویب رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور رسیده و برای کلیه واحدهای تابعه سازمان، هیأت‌های حل اختلاف مالیاتی، مأموران مالیاتی و مودیان لازم‌الاتباع است.

علی اکبر عرب مازار

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

